

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 9. februar 2018
Kontor: Databeskyttelseskontoret
Sagsbeh: Anders Lotterup
Sagsnr.: 2017-0037-0005
Dok.: 646053

**Ændringsforslag
til**

**Forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven)
(L 68)**

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 23

1) Efter 1. pkt. indsættes som nyt 2. pkt.:

»1. pkt. finder ikke anvendelse, når formålet er sammenstilling eller samkøring af personoplysninger i kontroløjemed.«

[Begrænsning af undtagelse fra den fornyede oplysningspligt i forbindelse med sammenstilling eller samkøring i kontroløjemed]

Bemærkninger til nr. 1

1. Efter lovforslagets § 23 finder oplysningspligten efter databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 3, og artikel 14, stk. 4, ikke anvendelse, når offentlige myndigheder viderebehandler personoplysningerne til et andet formål end det, hvortil de er indsamlet, og viderebehandlingen sker på baggrund af regler fastsat efter bemyndigelsesbestemmelsen i lovforslagets § 5, stk. 3.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Det foreslås hermed, at der indsættes et nyt 2. pkt. i § 23, hvorefter undtagelsen i 1. pkt. ikke finder anvendelse, når det andet, nye formål, der forfølges med en bekendtgørelse udstedt efter lovforslagets § 5, stk. 3, er sammenstilling eller samkøring af personoplysninger i kontroløjemed.

2. I dag kan offentlige myndigheder efter persondataloven i vidt omfang genbruge oplysninger til andre formål end det oprindelige. Det kræver en konkret vurdering i hver enkelt sag, og myndigheden må ikke genbruge data til "uforenelige" formål. Denne mulighed for viderebehandling af oplysninger efter en konkret vurdering bevares, jf. lovforslagets § 5, stk. 1 og 2.

Erfaringsmæssigt kan man f.eks. i kommunerne ofte komme i tvivl om, hvorvidt personoplysninger på den baggrund lovligt senere må bruges til et andet formål. Den konkrete vurdering af, om et nyt formål er foreneligt eller ej, skaber usikkerhed og tvivl i myndighedernes daglige sagsbehandling. Det har ført til en forskelligartet praksis.

Lovforslagets § 5, stk. 3, har til formål at komme denne tvivl til livs og skabe klarhed. Bestemmelsen indeholder en bemyndigelse til, at vedkommende minister efter forhandling med justitsministeren og inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 23 kan fastsætte nærmere regler om, at personoplysninger af offentlige myndigheder må viderebehandles til andre formål, end de oprindeligt var indsamlet til, uafhængigt af formålenes forenelighed.

Det afgørende efter bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 3 er således ikke, om bekendtgørelsen medfører, at der i en databeskyttelsesretlig sammenhæng viderebehandles til "forenelige" formål eller ej. Formålet med bestemmelsen er netop at give mulighed for at undgå denne konkrete vurdering, der i praksis i bl.a. kommunerne har vist sig at være vanskelig og ført til forskelligartet praksis.

Med bemyndigelsesbestemmelsen kan der skabes klarhed samtidig med, at bekendtgørelserne skal leve op til databeskyttelsesforordningens artikel 23 og dermed ligge inden for databeskyttelsesforordningens rammer. Artikel 23 kræver til gengæld, at der i en bekendtgørelse udstedt efter lovforslagets § 5, stk. 3, skal fastsættes garantier, der beskytter borgerne, såsom bestemmelser om, hvor lang tid personoplysningerne må opbevares, ligesom der skal fastsættes regler, som sikrer, at oplysninger ikke kan misbruges eller tilgås ulovligt.

Formålet med bestemmelsen er således at rydde tvivl af vejen og ”en gang for alle” på forhånd i en bekendtgørelse at regulere, hvilke oplysninger der må viderebehandles, og hvilke oplysninger der ikke må viderebehandles. Formålet er at sikre, at det offentlige kan videreanvende og genbruge data på en effektiv, ensartet og åben måde.

Datatilsynet skal som uafhængig tilsynsmyndighed efter lovforslagets § 28 på forhånd udtale sig om hver enkelt bekendtgørelse, der udstedes med hjemmel i forslaget § 5, stk. 3, herunder om, hvorvidt bekendtgørelsen er i strid med EU-reglerne eller i øvrigt giver anledning til betænkeligheder.

Desuden er der fortsat en lang række garantier for at beskytte persondata, herunder skal borgeren partshøres efter forvaltningsloven, før f.eks. en kommune kan træffe afgørelse om at nedsætte en ydelse. Disse garantier vil fortsat og uændret gælde.

Endelig er der i lovforslaget opsat hegnsplade for bekendtgørelserne efter § 5, stk. 3. Det betyder, at der f.eks. ikke kan udstedes en bekendtgørelse, der strider mod en særlig lovbestemt tavshedspligt, f.eks. sundhedslovens § 40 om sundhedspersoners tavshedspligt og folkeskolelovens § 55 b om tavshedspligt om testresultater. Det vil således kræve en lovændring at ændre på f.eks. praktiserende lægers tavshedspligt.

Der henvises til bl.a. svar på spørgsmål 4 og den samtidige besvarelse af spørgsmål 52 til L 68 og L 69. Opmærksomheden henledes i den forbindelse på det anførte i den samtidige besvarelse af spørgsmål 52, hvorefter samkøring i kontroløjemed per definition vil være en indgribende behandlingssituation, hvilket vil skærpe kravene til overholdelse af bl.a. forordningens artikel 5 om de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger, herunder ikke mindst proportionalitetsprincippet.

3. Som eksempler på anvendelsen af lovforslagets § 5, stk. 3, kan nævnes udarbejdelse af oversigter i en kommune over alle dens borgere, der modtager forskellige økonomiske ydelser, med henblik på at undersøge og kontrollere, om de får de rette økonomiske ydelser fra kommunen. Som et andet eksempel kan i forlængelse heraf nævnes muligheden for i en bekendtgørelse at fravige udgangspunktet i forvaltningslovens § 29 om, at myndigheder i ansøgningssøger, f.eks. i sager om ansøgning om en social ydelse, ikke må indhente oplysninger om ansøgerens rent private forhold, som andre dele af den pågældende myndighed eller en anden forvaltningsmyndighed ligger inde med.

Som et yderligere eksempel på brugen af bemyndigelsesbestemmelsen i lovforslagets § 5, stk. 3, kan peges på muligheden for i en bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler om genanvendelse af de personoplysninger, som de forskellige grene i en kommune i forvejen ligger inde med, med henblik på bedst muligt at kunne hjælpe socialt udsatte børn med det mest optimale behandlingsforløb.

Der kan om de anførte eksempler henvises til de specielle bemærkninger til § 5, stk. 3, i lovforslaget.

4. Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 3, og artikel 14, stk. 4, at hvis den dataansvarlige agter at viderebehandle personoplysningerne til et andet formål end det, hvortil de er indsamlet, giver den dataansvarlige forud for denne viderebehandling den registrerede oplysninger om dette andet formål og andre relevante yderligere oplysninger. Der er således tale om en *forny*et oplysningspligt i forhold til oplysningspligten, der i øvrigt følger af artikel 13, stk. 1 og 2, og artikel 14, stk. 1 og 2.

Lovforslagets § 23 lægger som nævnt op til at begrænse oplysningspligten for myndigheden, der allerede én gang har opfyldt sin oplysningspligt over for den registrerede. Den registrerede er i denne situation således allerede én gang blevet orienteret om de oplysninger, som fremgår af artikel 13, stk. 1 og 2, eller artikel 14, stk. 1 og 2, i forbindelse med myndighedens *oprindelige* indsamling og i den anledning blevet orienteret om de formål med behandlingen af personoplysninger, der var aktuelle på indsamlingstidspunktet. Det kunne f.eks. være et formål og krav om en bestemt registersamkøring i kontroløjemed som krav for at modtage en bestemt ydelse.

Det betyder, at undtagelsen i lovforslagets § 23 alene går ud på, at myndigheden, som på baggrund af en bekendtgørelse udstedt efter lovforslagets § 5, stk. 3, ønsker at anvende lovligt indsamlede oplysninger til et andet formål end det oprindelige formål, ikke skal give underretning til den registrerede om dette nye formål.

Hvis den pågældende dataansvarlige videregiver oplysninger med hjemmel i en bekendtgørelse udstedt efter lovforslagets § 5, stk. 3, til en anden myndighed, skal sidstnævnte myndighed selv sikre sig, at myndigheden lever op til oplysningspligten i forordningens artikel 13-14.

Der er ved udarbejdelsen af undtagelsen i lovforsalgets § 23 lagt vægt på, at det set fra den dataansvarliges side kan opleves som administrativt byrdefuldt at skulle foretage en ny underretning af den registrerede. Samtidig synes det tvivlsomt, om en fornyet underretning i denne situation reelt vil skabe større retssikkerhed for den registrerede. Der er i den forbindelse også lagt vægt på, at en bekendtgørelse efter § 5, stk. 3 – i overensstemmelse med forordningens artikel 23 – skal indeholde en række garantier f.eks. garantier for at undgå misbrug eller ulovlig adgang.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 4 og 20 til L 68 og L 69.

5. Der er efter førstebehandlingen af lovforslaget den 16. november 2017 blevet rejst kritik af bl.a. lovforslagets § 23. Kritikken af forslaget § 23 er særligt gået på, at undtagelsen er for vidtgående i situationer, hvor oplysninger viderebehandles af myndigheden med henblik på sammenstilling eller samkøring af registre i kontroløjemed rettet mod borgeren.

Justitsministeriet har noteret sig dette og har forståelse for denne del af kritikken.

På den baggrund foreslås det med dette ændringsforslag, at undtagelsen i § 23 ikke skal finde anvendelse, når den nye behandling, som en bekendtgørelse efter lovforslagets § 5, stk. 3, giver mulighed for, går ud på at sammenstille og samkøre personoplysninger i kontroløjemed, dvs. med henblik på f.eks. at kontrollere, om borgere uretmæssigt modtager ydelser, fordi de ikke opfylder betingelserne dertil.

Herved sikres det, at borgerne på forhånd bliver oplyst herom – inden for rammerne af reglerne om oplysningspligt i forordningens artikel 13 og 14 – når myndigheden, der oprindeligt har indsamlet oplysninger om borgeren til ét formål, efterfølgende anvender en bekendtgørelse efter forslaget § 5, stk. 3, til at sammenstille eller samkøre de pågældende oplysninger med andre oplysninger for at kontrollere forhold vedrørende borgeren.